

MAGYARÁG

1939. APRIL. 18

VIII. No. 105

1 lei

Tulajdonos: „Frima” S. A. bejegy. la Trib.
Bihar Fsoc. 1798—1938

Felolós kiadó:
Örv. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felolós szerkesztő:
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

Az angol és francia közvélemény nagy elégtétellel fogadta Chamberlain s Daladier nyilatkozatát

London, ápr. 14. Chamberlain angol miniszterelnök csütörtökön elmondott beszéde Londonban igen kedvező fogadtatásra talált. Az Evening Standard utalt arra, hogy a miniszterelnök különösen figyelembe ajánlotta beszédében az európai egyensúly fenntartását. A beszéd a lap szerint kielégítette a közvéleményt. Chamberlain kifejtette, hogy a földközi-tengeri érdekeket meg kell védeni, de elvetette beszédében a kihívás módszerét, amelyet egyesek annyira sürgetnek. A lap helyesli Chamberlain ama álláspontját, hogy nem hajlandó az angol kormány felbontani az olasz-angol szerződést.

A párisi jelentések szerint Franciaországban igen mély benyomást keltett a két kormány-nyilatkozat. A lapok kiemelik, hogy a két kormányelnök nyilatkozata nem jelenti a jelenleg folyó nemzetközi tárgyalások befejezését, amelyek Bonnet londoni látogatása során kezdődtek meg.

A lengyel sajtó a varsói jelentések szerint utal a diplomáciai kifejezések szabályszerűsára s utal arra, hogy sem a lengyel-angol egyezmény, sem pedig a francia-lengyel szövet ségi szerződés nem tartalmaz olyan pontokat, amelyek Románia és Görögország irányában nyújtandó szavatosságot tartalmazna. E szerződések Lengyelország számára nem irják elő újabb kötelezettségek vállalását, de természetesen a lengyel-román szerződés változatlanul fennáll.

A burgosi francia katona attasék Gibraltárban

Páris, ápr. 14. A burgosi francia követség légügyi és katonai attaséja különleges megbízatással Gibraltárba utaztak.

Páris, ápr. 14. A hadügyminiszterium utasítása alapján Páris és környékének házait is

mét el kell látni homokzsákokkal, amelyek egy esetleges háború esetén védelmet nyújtanának a gyújtó bombák ellen.

Albánia és Spanyolország kilépnek a Népszövetségből

(Tirana.) Az albán nemzeti gyűlés határozata értelmében az albán kormány tagjai küldöttségileg Rómába utaznak és felajánlják az olasz király

számára a koronát. Albánia egyébként elhatározta, hogy kilép a Népszövetségből.

Az angol lapok értesülése szerint közelebbről Spanyolország is bejelenti a Népszövetségből való kilépését.

Geraldine túl van a veszélyen

Athen, ápr. 14. Geraldine ex királynő kezelőorvosa jelentést adott ki, amelynek értel-

mében a királynő túl van a veszélyen. A görög kormány intézkedésére azt az épületet, amelyben a királyi pár lakik, erős katonai őrizet alatt tartják és ez az épület szinte megközelíthetetlen.

A sajtótáviratokat előzetes cenzura alá veszik. A kormány intézkedésére a hatóságok ügyelnek arra, hogy az albán menekültek elhelyezését illetőleg ne sértsék az olasz érdekeket.

Hyugalomba vonul a római angol nagykövet

London, ápr. 14. Lord Perth, a római angol nagykövet tíz napon belül elhagyja Rómát és nyugugalomba vonul. Helyére, minden valószínűség szerint, az ankarai angol követ kerül.

Anglia érdeklődik a magyar ipar iránt

Budapest, ápr. 14. Az „Ujság” értesülése szerint angol kereskedelmi és pénzügyi körök megbízottai Budapest en tárgyalásokat folytatnak. Mint ismeretes, német gazdasági körök a minimumra akarják csökkenteni a magyar ipart, úgy hogy Magyarország mezőgazdasági állam és a német ipar felvívó piaca legyen. Ennek a tervnek ellensúlyozására folytatnak tárgyalásokat az angol gazdasági körök. Valószínűleg angol-magyar társaság alakul a magyar ipari cikkek exportjának elősegítésére.

Mussolini beszéde a fasiszta nagytanács ülésén

(Róma.) A fasiszta nagytanács csütörtökön este Mussolini elnökletével összeült. A fasiszta nagytanács tagjai teljes számban megjelentek és Starace főtitkár javaslatára karfelmeléssel megszavazták a következő határozatot:

— „A fasiszta nagytanács tudomásul veszi az albán alkotmányozó gyűlés közfelkiáltással és ünnepélyesen elfogadott határozatát, mellyel az albán trónt Victor Emanuel király és császárnak ajánlják fel. Kijelentik, hogy biztosítják a kitűnő albán nép számára a fejlődés lehetőségét, a polgári szabadságot és a szocialista igazságot”.

A nagytanács ülése után Mussolini az egybegyűlt tömeghez a következő beszédet intézte:

— Azok az események, melyek ezekben a napokban végbementek, a mi akaratunkból, a mi elhatározásunkból és a

mi szándékunkból mennek végbe. A baráti népek irányában mi is barátiak leszünk, de az ellenséges népek irányában határozottan ellenséges

magatartást fogunk tanusítani. Kérjük a világot, hogy hagyjanak meg bennünket békében mindennapi nehéz munkánk között.

Államcsinyt készítettek elő Litvániában

(Varsó.) A Havas-ügynökség jelentése szerint több lengyel lap, mögöttük a „Kurier Varszavszky” azt közli, hogy Litvániában Berlinből sugalmazott államcsiny tervét fedezték fel. Az összeesküvők el akarták távolítani a Cernins-kormányt, hogy azt a németbarát Tubelisz vezetése alatti kormánnyal helyettesítsék. Az összeesküvés két vezetőjét, — egyikük Saladzius ezredesi, letartóztatták. A memeli német hatóságok a lap szerint elkobozták a kikötőben levő litván fatömeget,

amelyet Angliába, Hollandiába és Dániába szállítottak volna és ezt a fatömeget a memeli erősítések építésére használnák fel.

Kelendő a román buza

(Bukarest.) A „Semnalul” értesülése szerint Görögország 30 ezer, Olaszország 90 ezer tonna búzát rendelt Romániában. Ez a hír a belföldi gabonapiacra élénkséget okozott. Az argentinai búza megjelenése a nemzetközi piacon, azonban aggodalmat okozott a nemzetközi körökben.

MA: busvétli ajándékekakciónk 30. száma

Chamberlain a spanyolországi olasz csapatok visszavonását sürgette

(Az alsóház csütörtöki ülésének folytatása)

Chamberlain angol miniszterelnök ezután kitért a spanyol kérdésre és ennek kapcsán a következő bejelentést tette:

—A madridi győzelmi felvonulás után azt a biztosítékot kaptuk, hogy az olasz önkénteseket kivonják azonnal Spanyolországból. Most ismét látjuk, hogy ennek meg nem történte milyen lehetetlen helyzetet teremtett. Látjuk azt, hogy az erőszak nyomán támadt rémület megbénította Európa gazdasági, társadalmi életét. Mi mindezek ellenére folytattuk minden erőfeszítésünket a béke megmentése érdekében s nem hiszem, hogy ezek az erőfeszítések meddők maradnának.

— Szovjetországgal szoros tárgyalásokban állunk.

Kötelességünk az, — minden világszemléleti kérdés ellenére, — hogy tömörítsük egy táborba azokat az államokat, amelyek a békét pártolják s bízunk abban, hogy összefogással ezt a békét meg is tudjuk menteni.

Chamberlain beszéde után nagy éljenzés és taps tört ki.

A munkáspárt vezére a kollektív biztonság elve mellett

A miniszterelnök beszédének befejezése után Attlee ör nagy emelkedett szólásra és mindenek előtt sulyos szavakkal bélyegezte meg Albánia megrohanását, majd sajnálkozását fejezte ki afelett, hogy Chamberlain még mindig azt hiszi, hogy helyes volt az olasz angol egyezmény.

Chamberlain (közbeszól): Én azt mondtam, hogy a maga idejében helyes volt, de nem mondom, hogy ma is helyes volna folytatni ezt a politikát.

Attlee őrnagy ezután arról beszél, hogy Anglia kötelesség vállalása sulyos felelősséggel jár és hangsúlyozza, hogy szükség van a kollektív biztonságra.

Sajnálja, hogy Anglia Oroszországgal szemben csak egyoldalú nyilatkozatot tett és a háború kitörésének meggátolására Anglia, Franciaország és Oroszország blokkba tömörülését követeli.

A következő szónok Sir Archibald Sinclair, a liberális elnöke vezére, aki hasonlóképpen elítéli Albánia leigázását és kijelenti, hogy a tengely államok veszélyeztetik Európa szabadságát. Ő is a kollektív biztonság mellett tör lándzsát és hangoztatja, hogy a támadás ellenes egyezményben elkerülhetetlen Oroszország részvétele.

Ezután általános figyelem közepette Winston Churchill emelkedik szólásra. A legna-

gyobb mértékben helyesli, hogy Anglia biztosítékot adott Romániának és Görögországnak. Véleménye szerint az alsóház nagy többsége támogatja a kormány külpolitikáját. Kijelenti, hogy amennyiben a békét meg akarják védeni, akkor Oroszországot ténylegesen bele kell vonni a védelmi blokkba. A Balkán egysege érdekében Románia és Bulgária megegyezését sürgeti és üdvösközik tartaná Görögország és Törökország együttműködését. Végül kijelenti, hogy

noha Albánia megszállása megsértette az olasz-angol egyezményt, nem hiszi, hogy a paktum felmondása használna valamit.

Halifax beszéde a lordok házában

London, ápr. 14. Miközben Chamberlain az alsóházban beszélt, a Lordok Házában Halifax tette meg ugyanazt a nyilatkozatot. Amikor a Görög-

Csáky magyar külügyminiszter kijelentette, hogy Magyarország Románia határait tiszteletben tartja

Budapest, ápr. 14. Csáky István gróf magyar külügyminiszter a magyar képviselőház, majd a felsőház külügyi bizottsága előtt beszámolt Magyarországnak a Népszövetségből való kilépéséről.

— A Népszövetség — mondotta — már kezdettől fogva csalódást okozott minden hozzáfűzött várakozásunkban. A Népszövetség és annak szervei olyan politikai irányzatnak állottak szolgálatában, amely éles ellentétben állott Magyarországgal célkitűzéseivel. Céljuk a világbékének a status quo alapján való fenntartása volt és egyoldalú propaganda a nemzeti szocialista és fasiszta világ nézettel szemben. A nagyobb és kisebb államok egész sora elhagyta a Népszövetséget és maga az angol miniszterelnök kijelentette, hogy téves volna a kisállamoktól, ha biztonságuk megvédését a Népszövetségtől remélnék. A Népszövetség arra is alkalmatlan volt, hogy a kisebbségi szerződés ellenőrzésénél komoly munkát fejtessen ki. Nem valószínű, hogy a Népszövetség a megígért általános leszerelést sem. Erre általános fegyverkezési verseny indult meg, amelyet Magyarország sem nézhetett tétlenül. A legnagyobb nehézség Magyarországnak a Népszövetséggel való együttműködésében politikai téren mutatkozott. Mindaddig, amíg Magyarország a Népszövetség tagja, fennállnak számára bizonyos nemzetközi kötelezettségek, amelyeknek teljesítésére Magyarországot a Népszövetség vezető államai felszólíthaták volna. Jelenleg azonban a Népszövetségben olyan államok vannak és ezeket olyan paktumok kötik össze, amelyek nem szolgálják a magyar külpolitika alapelveit.

A Népszövetség ezen egyoldalú beállitottsága mellett más kis- és középállamok sem érzik ebben jól magukat. A jelen pillanatban, amikor minden kialakuló félben van, Magyarországnak cselekvési szabadság, óvatosság tanácsolható

minden oldalról. Saját lábunkon állunk, ezért senkinek sem ígérhetjük, hogy mit teszünk, vagy mit nem teszünk. Magyarország fenntartja magának a szabad döntés jogát barátaival szemben, logikus tehát, hogy ne engedje megkötni magát cselekvésében a Népszövetség, vagy a mögötte állók részéről bizonyos irányban földrajzi és néprajzi helyzet, történelmi hagyományok, óvatosság és a magyarság mérlegelési készsége határozzák meg a magyar külpolitika útjait és céljait a békekészség és az ész parancsainak megfelelően. A Népszövetségből való kilépés hosszas mérlegelés után következett be, nem azért, hogy más kötelezettségeket vegyünk át, hanem, hogy a nemzet önrendelkezési jogát minél nagyobb mértékben biztosítsuk magunknak. Kilépésünk egyes államokat gondolkodásra fog késztetni, hogy vajjon a Népszövetséggel való további politikai együttműködés nem jelent-e egyúttal állásfoglalást.

Csáky magyar külügyminiszter nyilatkozata után Eckhardt Tibor, Peyer Károly, Ivády Béla és más képviselők szólaltak fel a vitában. A felszólalóknak Csáky gróf azonnal válaszolt. Válaszában utalt a legutóbb bekövetkezett nemzetközi eseményekre és a magyar kormány ezekkel kapcsolatos állásfoglalására.

30

szelvény

amely összegyűjtve feljogosít 1939 március-április hónapban tartandó húsvéti ajándékakciónkban való részvételre.

szágnak és Romániának nyújtandó garanciákat említette, a lordok helyükről felugorva, hosszasan tapsoltak.

Rámutatott a magyar külügyminiszter arra, hogy a magyar kormány nehéz a helyzete Romániával szemben, mert Románia mindent elkövet arra, hogy elhitesse a világgal: oka van Magyarországgal szemben ellenséges szándékot feltételezni, holott Románia tudatában van annak, hogy Magyarország Románia határait tiszteletben kívánja tartani.

— Biztosíthatom a román kormányt — mondotta —, hogy érzékenységre tekintettel leszünk, mindaddig, amíg ő is tekintettel lesz a milliós magyar kisebbség érdekeire. A magyar kormány változatlanul fenntartja azt a régi javaslatát, hogy Románia kössön Magyarországgal kisebbségi egyezményt, úgy, amint azt más államok is már megtették. Ez lényegesen enyhítené a két állam viszonyát.

Szövet maradványok

öltöny, kabát, kosztüm méretben is. Vászonn, damaszt, zefír és női nyári kelmék, nagyon olcsó árban kaphatók

STEINER maradványoknál

Calea Victoriei 3. Az udvarban.

Segesvári postatisztviselőőngyilkossága Nagyváradon

Nagyvárad, ápr. 14. Csütörtök délután a nagyváradai Rimánóczy szállodában öngyilkosságot kísérelt meg Heinzel Stefánia segesvári postatisztviselőőngyilkos. Luminállal mérgezte magát. Az öngyilkos nő négy bucsulevelet hagyott hátra:

Hagymási Jenő címére Medgyesre, Vlaschi József kántornak és dr. Hanás Traiannak Nagyváradra és özvegy Nagy Józsefnének, Belényesre. Az öngyilkos nő a mentők szállították a kórházba. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

A detektív kisasszony és a tolvajnők

(Budapest) Az áruház közepén nagy csarnokában egy ismeretlen leányt veszek észre. A legcsúnyább tömegben sétál, harisnyák, szappanok és illatszeres üvegek közt. Ugy viselkedik, mint egy nagyszójasasszony, a ki férjének nyakkendőjét, gyermekének alsóruhát vásárolt és most álmátágon nézelődik, — hogy mire költhetne. Mindez annál is meglepőbb, mert két hónappal ezelőtt ugyanebben az áruházban elárusítóleány volt. Lehetséges, hogy azóta férjhez ment egy igazgatóhoz? — tűnődöm. — Ime, így lesznek az eladókból vevők.

Elárusítóleányból detektív

Egy csöndes sarokban hirtelen szemközt fordul velem és barátságosan üdvözlök.

— Jónapot. Vásárol, vásárol.

Nem vásárolok, felelem kényszer, hogy minden kérdésére válaszoljak. — Maga azonban kilépett innen?

— Eszem ágában sem volt. Az anyámról és a testvéreimről is nekem kell gondoskodnom.

— Hát akkor kidobták? — kérdezem sajnálkozva.

— Dehogya. Csak áthelyeztek. Detektív vagyok. Minden nagy ünnep előtt detektív vagyok.

A tisztelet arra kényszerít, hogy gyorsan becukkjам a számat.

— És most mit csinál? — kérdelem bizonytalanul. — Nyomoz?

— Sétálok és figyelem, hogy ki lop. Ez a dolgom. Reggel be kell jönnöm, és itt kell maradnom zárásig, de fel kell vennem a legjobb ruhámat és állandóan ott kell lennem, ahol a legtöbb vannak. A rendes fizetésemeket kapom, azonkívül öt pengőt, ha elfogok egy tolvajt. Erre a munkára nem mindenki alkalmas, jó külső kell hozzá.

Bordóra festett szájjal nyilatkozik a bűnügyi munkáról. Mennyi minden lehet egy nőből, ha jó a külseje — tűnődöm. — Még detektív is lehet. Iám, erre sohasem gondoltam.

Ahol tutni hagyják a tolvajt

— Sokan lopnak — érdeklődöm.

— Ma még senkit sem fogtam meg. Tegnap volt két esetem. Egy idős nő két pár harisnyát dugott a kabátjába válogatás közben. A másik, egy fiatal nő 3 pengős gyerektrikót lopott. Bevittem az igazgató urhoz. Futni hagyták őt is, a másikat is, de meg kellett

A kozmetikai osztályról a háztartási cikkek közé sétál. A kalapácsokat is megnézi. Növekvő ámulattal figyelem. Mi történt ezzel a nővel? Szemközt megyek vele, üdvözlöm. Unatkozva keresztülnéz rajtam, — mintha nem is léteznék. Ha lehet, még jobban megdöbbenek. Lehetséges volna, hogy össze téveszttem valakivel. Nem szeretném, ha egy ismeretlen úrihölgy tolaodónak tartana. De még kevésbé szeretném ha egy ismerős, volt elárusítóleány boldognak tartana. Megfordulok, megyek utána.

igérniök, hogy soha többé nem teszik be lábukat az áruházba, mert ha még egyszer itt látjuk őket, akkor megteszük a feljelentést a rendőrségen.

— Általában így bánnak a tolvajokkal?

— Általában igen, kivéve azt, aki nagyobb értéket lop, vagy akit már ismerünk. Az igazgató ur jószívű, pedig éppen eleget mérgeztük, ilyenkor ünnepek előtt. Van olyan nap, hogy husz tolvajt is beviszünk hozzá. Velem együtt összesen hat leány teljesít szolgálatot.

— Csupa női detektív — csodálkozom.

— A férfiakat kiszorítják erről a pályáról?

— Férfiakra ilyesmit nem lehet bízni — mondja könnyedén. — A férfiak könnyebben meghatódnak és esetleg futni hagyják a tolvajt. Azonkívül sokkal kellemetlenebb volna, ha egy férfi szólítana meg egy tolvajnőt.

— Tolvajnő — mondom —

így nevezte a tettet, ugye: tolvajnő. Hát csak tolvajnők vannak?

Kik lopnak

— Csakis. Férfitolvajt még nem láttam. Azok nem jönnek hozzánk. A férfi, ha már lopni akar, oda megy, ahol nagyobb zsákmány kínálkozik. A nők gyávák, mert itt könnyűnek látszik a lopás, azonkívül szerények, mert megelégednének egy-két pengős nyereséggel is. Főként selyemholmit, műékszert és kézimunkát szeretnek lopni. Mindenféle nő lop, fiatal is, öreg is, elegáns is, kopott is. Még olyan is, akinek pénz van az erszényében. De leginkább az öreg nők gyanúsak. És ráadásul még szemtelek is szoktak lenni, ha az em

Csőrepedés következtében víz alá került a fővárosba a Calea Victoriei egy része

Bucuresti, ápr. 14. A Calea Victoriei, a Biserica Albană csőrepedés történt és rövid idő alatt víz alá került a Calea Victoriei ez a szakasza, valamint a környező házak, egészen a Luterana uccáig és

ber elfogja őket. Ilyenkor meg vannak sértődve.

— Engedje meg, hogy valami furcsát kérdezzek — mondom szerényen.

— Biztat: — tessék.

— Miért lopnak?

— Nem is tudom. — Még nem gondolkoztam rajta. Azt mondják, hogy csak tévedésből csuszott a retiküljükbe a lopott holmi, meg azt mondják, hogy ki akarék fizetni. De ez nem igaz. Az lop többnyire, a ki már vásárolt, de aztán még megtetszett neki valami ennek az árát azonban már nem tudja beilleszteni a költségvetésébe.

5 pengő egy tolvajért

Gondolkozik.

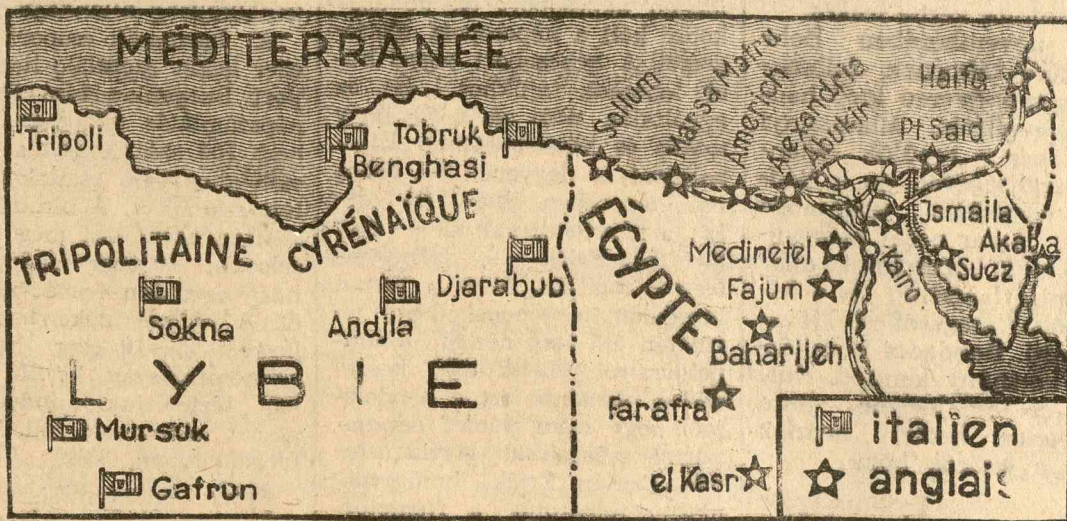
— Öt pengőt kapok minden tolvajért. Husvét előtt legalább 60 pengőt szedek össze. Kis testvéreim vannak. Mind a 60 pengőt rájuk költöm. A tolvajok azt hiszik, hogy ön meg akar lopni, de én tudom, hogy nekem lopni, illetve a kis testvéreimnek. Ezért szerettem ezt a mesterséget.

Nagy tűzvész pusztított a buhusi posztógyárban

Piatra-Neamj, ápr. 14. A buhusi posztógyárban tegnap hatalmas tűzvész pusztított. A tűz a 15. számú posztóraktárban keletkezett. A gyár önkéntes tűzoltói Virgil Mihăilescu vezetésével 2 óra alatt loká-

a Simu-muzeumig. A nagyméretű csőrepedés pár órára velencei jellegű kölcsönzött a Calea Victoriei. Háromórás megfeszített munkával sikerült a megrongált vezetéket rendbehozni.

lizálták a tüzet. Husz millió értékű szövet égett el. A tűz színhelyére kiérkezett a prefektus és a csendőrszárnyparancsnok. A vizsgálat megindult.

A FÖLDKÖZI TENGHERI FESZÜLTSEG

A palesztinai angol haderőt tudvalevőleg Líbia határára koncentrálták. Ugyanakkor a dőzsölésbe helyezték az egyiptomi hadsereget és az an-

gol flotta uthan van Alexandria felé. Sőt — a német távirati koda szerint — azovjet hadihajók is Egyiptom felé tartanak.

A fenti francia térkép szemléltetően mutatja a Földközi tenger egymással farkasszemet néző angol és olasz stratégiai pontokat.

IRAK A VÉGZET ORSZÁGA

Az összeesküvések, forradalmak és gyilkosságok hazája az az ország, melynek királya nemrég egy villanypóznán zuzta halálra magát

Az egymásra forló európai események rövidesen feledésbe borították I. Ghazi, Irak királyának tragikus halálát és az ezt követő angolelleses tüntetéseket, amelyek a moszuli angol konzul meggyilkolásához vezettek. Pedig Irak sorsa is szorosan hozzátartozik a mostanában oly nagyon fenyegetett angol világbirodalom hatalmi egyensúlyának kérdéséhez.

Irak végzete.

Irak a végzet országa.

Ghazi király halála csak egy új tragikus epizód volt Irak dodonai végzetében.

Irak a háboruban született meg Lawrence ezredes mágius hatása alatt.

Előbb angol mandátum alatt állott és csak 1932-ben vált önállóvá. 20 hónappal később Irak már elveszté első uralkodóját, Feiszal királyt. Néhány óra alatt végzett vele egy titokzatos betegség, amit az orvosok szivrohamnak minősítettek.

Két szembenálló blokk.

Irak neve nemzetközi viszonylatban akkor merült fel először, amikor 1934-ben elfűrtte a szír kisebbség lemezárslását. Ettől kezdve Ghazi király minden erőfeszítése ellenére kieleződtek a politikai pártok közötti ellentétek. Két egymással élesen szembenálló és egyformán felfegyverzett blokk igyekezett a hatalmat átvenni.

Az első blokk angolpárti volt. Vezetői Jaafar Pasha el Ashari, Nouri Pasha Said, Jassine Pasa. A második blokk Djamil Madfai, Hehmat Solejman és Behr Sidi vezetésével Berlin sugalmazására hallgatott. Gyilkosságok sorozata borította vérbe Irakot.

1936 novemberében Behr Sidli kurd tábornok felhasználva a manőveren levő hadsereg távollétét, államcsinyt kísérel meg a repülő ellenállása segítségével, de a hadsereg nagyrésze közömbös marad. Jaafar pasát meggyilkolják, mert kapcsolatot akar létesíteni a hadsereg és a felkelők által megszállott főváros között. Bagdadot bombázzák, a kormány lemond. Nuri pasa és Said Joczine pasa lendületesen határt huznak maguk a győzők közé.

Gyilkosságok.

Körülbelül egy év múlva, miközben a török hadgyakorlatról tér vissza, Behr Sidhit, a novemberi államcsiny vezérét, meggyilkolják.

Mohamed Ali Dzsevad, az iraki hadirepülő vezetője, aki nek az államcsiny sikere tulaj

donítható volt, hasonló sorsra jut. Törrel szurják le. A gyilkost halálraítélik, de a hadsereg nem hajlandó kiadni addig a gyilkost, amíg Jaafar pasa gyilkosát is el nem ítélik.

Összeesküvések.

A következő év márciusában, összeesküvést fedeznek fel, amelybe Hehmat Solejman és Djamil Madfal — két volt miniszterelnök — van belekeverve. Hehmat Solejmant halálraítélik. Egy héttel Ghazi király halála előtt újabb összeesküvést fedeztek fel. Az összeesküvés a király személye ellen irányult.

Az Eufrát törzsbéliek gyakran fellázadtak.

Hét éve önálló Irak. Ezen idő óta a parlamentet hatszor kellett feloszlatni.

Irak, a csataier.

Irak nem valami kitűnő kapcsolatot tartott fenn szomszédaival sem. Az uralkodócsaládot rokoni kapcsolatok fűzik a transjordániai emirhez, — Abdallah emir Ghazi nagybátyja volt, — de ez nem akadályozta meg a bagdadi rádiót, hogy állandóan ne támadja őt.

Sorozatos konfliktusokba keveredett Irak Iránnal és

Délarábiával. Az iraki ultra nacionalisták fellázították a törzseket a Perzsa öbölben levő Kowelt hercegség ellen, követelte annak Irakhoz való csatolását. Ghazi jó szemmel nézte ezt a kísérletet, de az angolok kifejezték nemtetszésüket. Irak, akárcsak Palesztina, csatáiérhez hasonlít, ahol a legegyszerűbb dolgokon összeütköznek az angol és német érdekek.

Az utolsó hónapokban Németország fontos koncessziókat és előnyöket szerzett, amelyek Anglia stratégiai helyzetét megrendítették.

Ghazi király halála a német intrikákra újabb lehetőséget nyújt. Moszulban is náci agent-provokátorok terjesztették a hírt, hogy a királyt az angolok ölték meg és az áhír hatása alatt gyilkolták meg az angol konzult. Németország lángra akarja gyújtani Irakból egész keletet.

„Németország nem akarja idegen népcsoportjait germanizálni,”

Frick belügyminiszter panaszkolja, hogy míg Németországban tízezer magyar, addig Magyarországon hatszázötvenezer német él

Berlin, ápr. 14. Rosenberg Alfréd a napokban fogadást adott a német fővárosban állomásozó diplomaták és sajtóképviselek számára. A fogadásán dr. Frick belügyminiszter előadást tartott „A nem német népcsoportok Németországban” címmel. A birodalmi belügyminiszter előadása elvi jelentőségű és illetékes német körök bizonyára annak szánták a külföld felé. Dr. Frick bevezetőben hangsúlyozta, hogy a világ németisége egy és oszthatatlan. tekintet nélkül arra, hogy hol laknak egyes csoportjai. Az a cél, hogy a népiség és az állam határa — mondta a belügyminiszter —, sohasem lesz megvalósítható. Ahol idegen népcsoport él, gondoskodni kell a népcsoport életjogairól. A népcsoport tagjai hűek lehetnek fajukhoz, de ez egyáltalán nem zárja ki, hogy totális és kötelességtudó állam polgárai ne legyenek az államnak, amelyben élnek. Ha ezeket a nézeteket valljuk — folytatta dr. Frick —, természetesen találjuk, hogy a német birodalom is gondoskodik a területén élő nem német állampolgáiról. Hitler több beszédében elvetette azt a gondolatot, hogy nem német népcsoportot erőszakkal germanizáljon. Ezután Frick belügyminiszter felsorolta a Németország területén élő nem német népcsoportokat. Ezek közül a legnagyobb a csehek száma, amelyek a szudéta-német vidéken laknak. Ez a 300 ezer lélekből álló népcsoport —

amint Frick belügyminiszter mondotta — megkapta a teljes kulturális autonómiát. A cseh-morva protektorátusban élő többmillió cseh nép nem tekinthető népcsoportnak, — mert külön területet alkot és mint ilyen, tagja a nagynémet birodalomnak. Németország életérdeke követelte meg, hogy ezt a területet a mai formájában bekebelezze. A második legnagyobb német csoport a birodalomban a 120 ezer lelket számláló lengyel csoport. 285 ezer azoknak a száma Kelet-poroszország határvidékein, akik egyszerre két anyanyelvet vallottak be és pedig a lengyel és a németet. A miniszter hangsúlyozta, hogy míg Németországban nincsen lengyel munkanélküli, addig a lengyelországi németeknél a munkanélküliség állandóan nő.

A harmadik csoport a 40 ezer lelket számláló horvát csoport Burgenlandban. Ezek a népszámlálás alkalmával csaknem 100 százalékból a Németországhoz való csatlakozás mellett szavaztak. A birodalom területén ezenkívül még 30 ezer szlovén, 10 ezer magyar, néhány ezer dán és bécsei szlovák él. A Memelvidék visszacsatolásával 5—10 ezer litván is Németországhoz került. Elvileg biztosítjuk minden nem német népcsoport fejlődését a birodalomban.

Frick belügyminiszter ezután jelentős nyilatkozatot tett, amelyből következtetni lehet Németország további magatartására a népcsoportok jogait illetően. Frick a következőket mondotta:

— Nagyon érthető, hogy a német népcsoportokkal való

bánásmód nem maradhat visszahatás nélkül a birodalom területén élő nem német népcsoportokra nézve sem. Többnyire olyan viszony rendezéséről van szó, amelyeknél a szomszéd népek szorosan egymásba fonódnak. A német kormány ezeket a kérdéseket kölcsönös megegyezés útján akarja megoldani, hogy így biztosítsa a békés és barátságos együttélést. Majd Magyarországra térve, ezt mondotta Frick belügyminiszter:

— Igen egyenetlen a népcsoportok kölcsönös számaránya és helyzete Magyarország és Németország között. A birodalomban 10 ezer magyar él, míg Magyarországon a németek száma 650 ezer. De éppen ebben az esetben, miután szomszédos és barátságos államról van szó, minden bizalommal feltehető, hogy a magyarországi német népcsoport jogos kívánságait a legnagyobb mértékben és minél hamarabb ki fogják elégíteni.

Zárószavaiban dr. Frick még hangsúlyozta, hogy a birodalom égő szeretettel viseli gondját a német népnek, bárhol éljen a világon.

Frick német belügyminiszter a németországi kisebbségekről mondott beszédét megelőzően berlini hivatalos körök már előre tájékoztatták a varsói tényezőket a beszéd tartalmáról. A lengyel szenátusban tegnap ezzel kapcsolatban zárt ülésen foglalkoztak a lengyel-német viszony alakulásával.

Tízmillió font kölcsönt folyósít Anglia Kinának, Romániának, Görögországnak Romániának kétmillió font jut a kölcsönből

London, április 14. Anglia közelebből tízmillió font hitelt folyósít különböző államok részére az ugynevezett export-támogató törvény értelmében, amelyet márciusban szavaztak meg. Az összegből hárommillió jut Kinának, két tő Romániának, másfél-másfél Görögországnak és Portugáliának, egy-egy millió fontsterling Iraknak és Egyiptomnak. Kína eddig 8 és félmillió font hitelt kapott ebben a formában.

Mostohaanyja gyilkoltatta meg a fiatal bucurestii ügyvédet

A szolgát bérelte fel a kegyetlen gyilkosságra az örökség miatt

Bucuresti, ápr. 14. Emlékeztet, hogy néhány nappal ezelőtt Leonida Demetriade, fiatal bucurestii ügyvédet édesapjának szolgája meggyilkolta. A szolgát, aki azt állította, hogy a gyilkosságot hirtelen felindulásában követte el, mert az ügyvéd minden ok nélkül arcul ütötte, azonnal letartóztatták és azóta vizsgálóti fogóságban van. Most szenzációs fordulatot vett a bűnügy. Gaica Mihail, a bűnös szolga, kihallgatást kért a vizsgálóbírótól és bevallotta, hogy a gyilkosságot felbujtásra követte el. A felbujtó nem volt más, mint Zamfira Demetriade asszony, az áldozat mostohaanyja, a dúsgazdag bucurestii ügyvéd második felesége.

Letartóztatták a fiatal asszonyt

Megállapították, hogy Zamfira Demetriade már régóta készült a gyilkosságra. Egyikben egy Soltész János nevű embert akart felbérelni a bűntényre, akinek 40.000 leit ígért Soltész azonban visszautasította az ajánlatot, sőt a fiatal Leonida Demetriade ügyvéd tudomására hozta mostohaanyja bűnös tervét. A gyilkos Mihail Gaica szolgának a gyanúsított asszony három hold földet és egy falusi házat ígért. Gaica Mihail a vizsgálóbíró előtt kijelentette, hogy urnójával megállapodott a gyilkosság elkövetésének módjában. Azt határozták, hogy amikor a fiatal ügyvéd legközelebb meglátogatja édesapját, a szolga viselkedjék kihívó szemtelenséggel vele szembe. Tudták, hogy a fiatal ügyvéd nem fogja szó nélkül hagyni ezt a viselkedést és rendre inti a szolgát, aki erre jogos felháborodás címén használhatja kését.

Az örökség miatt

A vizsgálóbíró megállapította, hogy a gyilkosság a vagyon miatt történt. Egyedül a mostohaanyjának volt érdeke a fiatal ügyvéd halála. A dúsgazdag Demetriade ügyvéd sokkal fiatalabb felesége tudta, hogy férje vágya nagyrészt a

akarja hagyni. Félt azonban, hogy a fiatal Demetriade meg fogja támadni a végrendeletet, amint ezt a rokonság körében és családi tanácskozásokon többször hangsúlyozta.

Bucuresti előkelő társadalmában óriási szenzációt keltett a dúsgazdag ügyvéd feleségének letartóztatása, mert a Demetriade-család vezető szerepet játszott a főváros társadalmi életében.

Április 20-án kezdi meg a budapesti törvényszék a Dohány uccai zsinagóga merénylőinek tárgyalását

Egyrendbeli gyilkosság és 19 rendbeli gyilkossági kísérletről szól a vádirat

Budapestről jelentik: A Dohány-uccai bombamerénylet ügyében az ügyészség a napokban befejezte a nyomozást és már kiadta a vádiratot is az ügyben szereplő gyanúsítottak ellen. Az ügyészi vádirat az állam és társadalmi rend erőszakos felforgatására irányuló büntetett vádolja Kenyeres Jenő kereskedő, gépkocsivezető budapesti lakost, Szabényi (Schandl) Gombai Horváth János kifutó budapesti lakost és Madaras László villanyszerelő-tanonc budapesti lakost, valamint egy fiatalkoru elektroműszerész-tanoncot, azért, mert résztvettek a jogerősen három évi fegyházbüntetésre ítélt Szállasi Ferenc által alapított és időközben feloszlott nemzeti szocialista magyar párt Hungarista-mozgalomban. Ezenkívül vádolja az ügyészség egyrendbeli gyilkosság büntetettével, valamint tizenkilenc rendbeli gyilkosság kísérletének büntetettével őket azért, mert a Dohány-uccai zsinagógából kijövő tömeg ellen bombamerényletet követtek el és egy ember életét veszítette, tizenkilenc pedig megsebesült. Az ügyészi vádirat gyanúsítja a bombamerénylet előkészítési cselekményével Jókendű Jurisztvácsky Károly Miklós műszaki rajzoló, volt budapesti lakost, aki időközben megszökött és ma az állam kihajszoltja.

nyomozólevél érvénybentartását.

A vádirat elmondja, hogy a gyanúsítottak hogyan ismerkedtek meg egymással, hogyan mentek fel a Hungarista-mozgalom Andrassy uti helyiségébe, hogyan vették át ott a merénylet elkövetésére szánt kézi gránátokat és hogyan követték el később magát a merényletet. A bűnügy összes iratai felkerültek a büntetőtörvényszék elnökségére, amely a tárgyalás megtartásával Márton Albertet bizta meg, aki az ötös gyorsított tanács elnöke. A Márton Albert dr. tanácselnök a bombamerénylet tárgyalását április 20-ára és a következő napokra tűzte ki. A tárgyalás valószínűleg több napig tart, mert az

46 késszurással ölte meg a bestiális legény a szerelmi ajánlatot visszautasító leányt

Csernovic, ápr. 14. A csernovici Cernaucă községben kegyetlen gyilkosság történt. Poibraiciu Ion 27 éves fiatalember a mezőn találkozott Zoia Andronic 17 éves lánnyal és erkölcsstelen merényletet akart elkövetni ellene. A leány segített kiáltott, mire a legény bajonettjével összeszurkálta, 46 késszurást ejtett rajta és fejtét valósággal leszelte. A szerencsétlen leány holttestére csak órák múlva bukkantak rá. A gyilkos legényt letartóztarták.

Saját termésű

FAJBOROK

kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
5 " véselnél 9 Lei

Marghitai Uradalom borierakata
Piața Mihai Viteazul 1. Fűcsil patota

Friss TENGERI MOSLÉK

kapható

Löblé szeszgyárban

Calea Victoriei 6.

Cipőjének sarka a sínek közé szorult, a tolató vonat halálra gázolta

Egy szatmári vasutas tragédiája az állomáson

Szatmár, ápr. 14. Tegnap este 8 órakor végzetes kimenetelű szerencsétlenség történt a Gőzfűrés állomáson.

A sinpárokra a 4664. számú tehervonat tolatott. Tecsa Sofronie 40 éves vasúti raktárnok összekapcsolta a két teherkocsi ütközőjét, de amikor ki akart ugrani a kocsi közlő, cipőjének sarka a dupla sinpár közé szorult.

A következő pillanatban a

szerelvény elindult és Tecsa Sofronie a kerekek alá került. Jobblábát és balkarját több le vágta a kerekek. Ezenkívül súlyos külső és belső sérüléseket szenvedett.

Tecsa Sofronie pár órával kórházszállítás után kiszorult.

Selejtes kreppapir tekercsenként leszállított. árban kapható különböző színekben a Pásztor Éde cégnél

„Vagy szeretni fogsz, vagy leszurlak!”

Különös szerelmi dráma egy fővárosi portáslakásban

Bucuresti, ápr. 14. Különös szerelmi dráma játszódott le az elmúlt este a Mussolini uca 52. számú bérház portáslakásában.

Matea Nicolae 25 éves vidéki fiatalember a husvéti ünnepekre feljött a fővárosba, ahol Mihailcea Gheorghe, a Mussolini uca 52. számú ház portáslátta vendégül.

A fiatalember hamarosan szerelemre gyulladt a portás leánya iránt. Matea nem is titkolta érzelmeit és lángoló szavakkal ostromolta a csinos, fiatal leányt.

Az elmúlt este a szerelmes vendég és a portás leánya egyedül maradtak otthon. Az italos fiatalember a gyors cselekvés mezejére lépett. Erőszakoskodni kezdett a leánnyal, aki erőlyesen rendre utasította. A sze-

relemtől és italtól felhevült Matea erre előrántotta kését:

— „Vagy szeretni fogsz, vagy leszurlak — ordította és a következő pillanatban a leány nyakába szurt.

A csuromvéres leánynak még volt annyi ereje, hogy ki-

csavarja támadója kezéből a kését, amelyet Matea mellébe döfött.

Mindkettőjüket eszméletlen állapotban, vértócsában fekvve találták meg. Életveszélyes állapotban a kórházba szállították őket.

Leszurta szerelmesét, majd főbelötte magát

Csernovic, ápr. 14. Ieleancu községben megrendítő dráma játszódott le. Bodnar Vasile 28 éves legény szerelmi viszonyt tartott fenn Stefania Spangiu nevű leánnyal. A leány azonban máshoz ment férjhez, mi-

re Bodnar elhatározta, hogy végez vele. Éjszaka belopózott szerelméhez és a pásztoróra után késsel halálraszurta a leányt, majd revolverrel főbelötte magát.

Mindketten meghaltak.

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképei
nagyon olcsón és nagyon jól
szavatosság mellett
Róna fényképész
műtermében kaphat
Régi képekről életké nagyítások
Str. Alexandri No. 4.

ÁLLÁS

Mosogatólányt és egy gyakornoklányt felvesz Eldoradóbüffé. Str. Episcopul Ciorogariu 1. 1129

Jóházból tanuló lány felvétetik, női szalonba. Löv, Rimanóczy uca 4. 1131

Bihar és Szt. János községek (Jud. Bihar) részére egyes megbízható laparust jó keresettel felvesz a „Magyarság”. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Kifutófiu felvétetik. Kálmán Str. Alexandri 37. 1128

VÉTEL-ELADÁS

Hűdeg földben termelt és nem pincében csirázott valódi új krumpli nagyban és kicsinyben kapható, str. Franceză 12,

Eladó fekete női kosztüm és fekete kabát kis alakra. Cim a kiadóban. 933

Sötétlék mély gyermekkosci eladó. Str. Bucovina 11. Nagy. 1130

Két teljesen jó állapotban lévő fűtőtest eladó. Cim a kiadóban. 770

KÜLÖNFÉLE

Egészen új 50-es, alig használt 500-as csibe keltető gép, továbbá 500-as műanya, külön féle csibe etető és itató edények, szárny és lábjelző gyűrűk kaphatók Oradea, Str. Franceză 12.

LAKÁS

Kétszobás modern ucai lakás, konyha és fürdőszoba használatra kiadó. Sas palota, III-ik emelet, Gyárfás.

Rádió műsor

SZOMBAT.

BUCURESTI. 7 Hanglemek, torna, háztartási tanácsok 12 Tarka zene lemezekről. 13 Időjelzés, közlemények, sport hírek, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny.

közben sporthírek. 13.40: Gra-

mofon. 14.15: Hírek, időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofon. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 17 Az országorszervezet órája. 18.15 A Munka és Jókendy szervezet órája. 19.15 Időjelzés. 19.17 Előadás. 19.35 Énekszámok. 20.05 Felolvasás. 20.20 Stancu-zenekar. 21.10 A rádió postája. 21.15 Jazz. 22 Hírek. 22.15 Táncczene. 23 Hírek. 23.15 Marcu-zenekar. — 23.45 Hírek francia, olasz és angol nyelven.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Balalajka zenekar. 13.30 Hanglemezek. 15.35 Hírek. 17.15 Hírek. 18.10 Zongoraszámok. 18.45 Helyszini közvetítés egy péküzemből. 19.15 Cigányzenekar. 20.30 Felolvasás. 21 Ady-emlékest. 22.15 Cigányzenekar. 22.40 Hírek, időjárásjelentés. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Operaházi zenekar. 1.05 Hírek.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉGNEL ORADEA

PIATA MIHAI VITEAZUL 4

bármilyen
HA NYOMTATVÁNY-ra

volna szüksége, kérjen előbb árajánlatot a

PÁSZTOR EDE

cégtől, amely modernül felszerelt nyomdájával a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Telefonhívásra megbízottunkat azonnal ki-
küldjük. Piata Mihai Viteazul 4. Telefon 28-00

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 53

— Hamarosan véget kell vetnünk a dolognak — mondta Chapman, miután az ajtót, kis sé ügyetlenül, bezárta a bal kezével. — Amikor tegnap magam intéztem el az ügyet, kiderült, hogy veszélyessé válhatnak.

— Lent volt? — kérdezte Richards élénken.

— Nem — felelte Chapman és a nyitott ablakhoz állva, lepillantott a komor udvarra. — Milyen az állapota?

— Meglátszik rajta, hogy néhány hete abban a lyukban rostokol.

A jókedvű óriást mulattatta az elképzelt kép, mert halkan röhögött:

— De különben meghízott — folytatta —, ami nem is csoda, ha ilyen kiadás a tápiálkozás. Én már élttem sokkal rosszabbul is.

Főnöke most elfordult az ablaktól és idegesen föl-alá kezdett járkálni.

— Az ördög vigye el ezt az átkozott históriát — szitkozódott. — Eddig minden hajszálnyi pontossággal sikerült, most egyszerre pechünk van. Amellett nem tudom a dolgot megmagyarázni. A szer kítőnően használt, a fickó magához vette a kasszát és pernyi pontosan megjelent a megbeszélthelyen. De hogyan tudta a pénzt olyan jól elrejtetni? Ezt ki kell szedni belőle.

Richards hitetlenül csóválta fejét.

— Nem használ semmi. Amikor már kábult a szertől akkor is makacs marad. De ha megtehetném azt, amit szeretnék... — az óriás hangja gyerekesen kérőn hangzott — akkor kiválatnám. Ravasz fickó és az orunknál fogva vezet bennünket Chapman egy ideig hallgalt, majd így szólt:

— Tegyen, amit akar, de a pénzt meg kell szerezni. Majdnem a csőd szélén állunk, az átkozott spekulációi mindent fölfaltak... Ha még egyszer ilyen tippel jön, me járhatja...

— Jó papírok voltak, higgye el — bizonykodott Richards. — Hiszen érték hozzá. Senki sem tudja megmagyarázni, hogyan ütött be a bessz. De a legközelebb majd óvatosabbak leszünk.

— Legközelebb nem lesz erre a célra pénzünk — felelte Chapman. — Honnan? Talán a nyavalyás kokain- és ópiumcsempészetből, amire olyan sokat ad? Azt a néhány száz forintot egyedül megzabálja, akkor az étvágya.

— Majd csak akad valami rendesebb... — próbálta a reménykedő óriás Chapman vigasztalni. — Szükség esetén!

(Folyt. köv.)